

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto Rico. 2.—Estranger, 2'50

ONZE DE FEBRER—ALS HOMES DE LA RESTAURACIÓ

Mirin que si aquest desgabell dura massa, torno à sortir...

ANIVERSARI

I ha encare republicans que per celebrar l'aniversari del onze de febrer banquetejan en senyal de festa; omplan la copa y brindan.

Nosaltres no ho sabem fer. Peccadors som, com tot republicà espanyol ho es en major ó menor grau, y com á tals ens imposém, en semblant dia, severa penitencia. Dejuni y meditació meditació sobre tot.

Meditém, donchs, sense passió, sense partit pres, buscant sincerament en los fets passats una ensenyansa profitosa pel present y l'porvenir. Meditém en primer terme sobre las causas que produhiren lo fracés de aquella República tan desitjada, als deu mesos y mitj de instituïda.

En molta part se degué—no hi ha dupte—á la balumba de problemes tots ells gravíssims que constitufan la trista herència de la monarquía saboyana: dos guerres tremendes, que prompte ab l'insurrecció cantonal havian de ser tres; l'exèrcit mitj desorganisat, gracies á l'actitud especial del cos de Artilleria; lo crèdit perdut y agotat; las lògicas conseqüències del fet revolucionari de Setembre, torpement desviadas per un ensaig impossible de monarquia electiva representada per un príncep extranger, y en sa conseqüència l'sentiment liberal de una gran part del país desconcertat, extraviat, quan no esterilizat pels funestos antagonismes que havian sembrat la mortal discordia en lo camp de la Revolució.

Pera salvar una situació tan difícil, la República del 73 havia de fer miracles. Y pera ferne precisava que 'ls seus partidaris siguesssem casi sants adornats de las virtuts cívicas mes exemplars.

Desgraciadament en lloc de sants, siguerem homes de passions. Grans sacrificis se teren personalment que quedarán com als exemples de desinterés, de abnegació y de austerioritat republicana: mes tot ho sapiguarem sacrificar menos l'amor propi. Nostres homes públics se combateren ab sanya mes que per impuras concupiscències, per insignificants minucies de caràcter doctrinal. Tots ells sortiren pobres del poder... pero 'n sortieren barallats. La tònica de aquell període sigué l'excés de imaginació y la falta de seny: molta exuberancia decor, pero també molta inexperiència y cert afany suicida de destruirnos mütuament.

Per aquests motius va caure la República, y tal vegada aquestas mateixas causes han impedit per espai de 24 anys la seva reinstauració.

Meditemho, y ho veurém.

** Remontémnos ara desde l'sepulcre al bressol. ¿Cóm va venir la República? ¿Quinas causes la van portar?

Meditemho també, y també ho trobarem, que si bé 'ls successos en lo desarollo del temps no solen repetir-se ab tota exactitud, causes idènticas acostuman a produhir idèntics efectes.

La causa principal de la proclamació de la República del 73, sigué l'agotament de la monarquía saboyana. Desorganisats, sense forsa ni prestigi 'ls partits que l'apoyavan, no pogué fer cara als graves conflictes de que 's veié assediada. Encare que D. Amadeo no hagués abdicat, era de tot punt impossible que s'hagués pogut sostener mes temps en son tron vacilant.

Ara bé: ¿per ventura, avuy no atravessém una situació semblant á aquella com una gota d'ayqua á un'altra gota? Agotada está la restauració borbònica, y desorganisats se troben també 'ls partits que fins ara han vingut apoyantla. Ja no pot viure mes temps de sofisticacions democràtiques diluhidas en un ambient ultramontà. Per ser liberal li falta fé y sinceritat; per ferse francament reaccionaria careix de forsa y de prestigi. Totas las ficcions acomodaticias que han vingut sent fins ara l'única llei de la seva existència han quedat desbaratadas per la brutalitat dels fets: per las guerres de Ultramar, pel sacrifici estéril, miserabile, de una gran part de la juventut obrera espanyola; per la dilapidació dels caudals públics; per la ruina inminent de la nació; per las repetides vergonyas que implican las odiosas imposicions del poble yankee; per la carencia absoluta de solucions acordes ab los sentiments de la conciència pública. Los fets han demostrat que 'l poble espanyol s'ha vist impossibilitat de avansar un pas en lo recte camí de la conjuració de tants conflictes per tenir clavada al cos l'espina de la monarquía. Los governs monárquics tot ho han sacrificat á la conservació de las institucions. Pero inútil: l'estat de la situació monárquica de avuy es mes débil y vacilant que 'l de la situació monárquica del any 73.

Meditemho, y ho trobarem.

** ¿Qué va ser necessari en aquella fetxa pera recorre ab tanta facilitat lo tránsit de la monarquía á la República?

Sols una cosa: l'existència de un gran núcleo republicà, que á despit dels insensats intransigents y dels pessimistss cegos, s'havia imposat una línia de conducta tan práctica com energica y persistent.

També 's deya llavoras que la República per medis legals no vindrà mai; també llavoras se predicava l'abstenció electoral; també als corregionalistes que solicitaven un'acta per consagrarse en las Corts á la defensa de la República, se les taxava de ambiciosos, quan no de comparsas del monarquichs; y no obstant, lo núcleo republicà seguia 'l seu camí impertérrit, enviava al Parlament minorias considerables, lluyava sense descans, ferm ab l'apoyo decidit de una gran part de l'opinió... y quan arribá l' hora de la crisi suprema, la República sigué proclamada com á solució única en l'Assamblea nacional, á pesar d'estar aquela constituida per una majoria de monarquichs.

¿Qué succeiria avuy si la Fusió republicana, arrollant als trapassondistes electoralos de la monarquía, logrés portar una minoria de 80 ó 100 diputats á las Corts?

No seria acàs aquesta minoria un poderós foco de tracció nacional y un camp expedit ahont se concentraran tots los elements liberals del país, el dia proxim de la liquidació de l'actual monarquía?

No seria també la mort anticipada de las taifas de Carlos VII que pretenen heredarl?

Meditém!.... Meditém, y no deixarem de trobar una ensenyansa molt oportuna en la fetxa memorable del 11 de febrer de 1873.

P. K.

ROBABLEMENT, la manifestació de protesta contra 'ls procediments inquisitorials de Montjuich, á que 'ns referim en l'article insert en la quarta plana, s'efectuará demà diumenge al matí organitantse en lo Teatro del Tívoli si no surt cap destorp, que ho impedeixi.

Recomaném á tots los homes honrats l'assistència á un acte que ha de cedir en pro del bon nom, de la cultura y dels sentiments humanitaris de la ciutat de Barcelona.

Precisa fer una aclaració.

La manifestació contra 'ls torments de Montjuich no significa ni directa ni indirectament simpatia de cap classe envers la secta terrorista que tants días de dol ha produhit á Barcelona.

Los que pretenguin lo contrari, faltan á la veritat.

Es si una demostració sincera contra l'espirit reaccionari que pren peu de un crím abominable, per cometre altres críms no menos horrendos que aquell: es la protesta contra la conculcació de las lleys mes sagradas de la humanitat.

Es sencillament un acte de bon sentit sobreposantse al esclat de las malas passions lo mateix dels qu'en odi á la societat intentan destruirla ab las bombas, que dels que detestan las conquistas de la civilisació, pretendent anularlas ab lo restabliment del régime inquisitorial, que una vegada iniciat, no tindrà facil aturador.

Es en fi, un acte de defensa social, de justicia y de reparació del ben nom d'Espanya en mal' hora compromés als ulls del mon civilisat.

Ja torna á sortir allò tan curiós de que 'ls Estats Units fixan un plasso al govern espanyol per acabar la guerra de Cuba.

Està molt bé. Pero, en justa correspondencia, que 'l govern espanyol els en fixi un altre per acabar d'enviar de una vegada armas, municións y recursos als insurectes.

Exigència per exigència... amenassa per amenassa... rahó per rahó... y si sigués precís, castanya per cas tanya!....

L' altre dia va passar á l'Audiencia un fet desagradable. La causa que s'havia de veure era en veritat curiosa: se tractava de un robo de monjetas, patatas y panís, per valor de una pesseta y trenta céntims. Y 'l tribunal del Jurat compost de veihins del districte de Vilanova, vinguts expressament á Barcelona, tingué d'entendre en un assumpto tan grave.

Respectém al que va fer la llei del Jurat, imposantli 'l deber de ocuparse de uns críms tan espantosos.

No es extrany que qui va sufrir aquest error, ne tingüés algúns altres, com per exemple, 'l d'exigir juraient en nom de Déu, fins als jurats que declaran no professar cap religió, lo qual està en contradicció manifesta ab lo precepte constitucional imposant lo respecte á totes las creencies.

Lo coneugut republicà Sr. Guancé, va negarse á pres-

tar jurament, y 'l president de la sala, Sr. Hermosa, va imposarli una multa de 50 pessetas, manant ademés treure 'l tant de culpa per desobediència grave.

Tenim, donchs, que una causa per un robo de 1 pesseta 30 céntims, ha produhit una multa de 50 y un'altra causa per desobediència. Y després dirán que de las cosas petitas no 'n surten de més grossas.

Inútil fora expressar la nostra opinió per lo que respecta al excés de rigorisme del Sr. Hermosa. Unicamente dirém que al nostre entendre la integritat de un ciutad honrat mereix tant ó mes respecte que la lletra de una llei sobre tot quan se tracta de un mer formalisme.

Y si es cert que 'l Sr. Guancé no professa cap religió, conforme aixís va manifestarho, no pot haverhi cap llei que 'l castigui per no professarne, y per negarse com es consegüent á acceptar una imposició que vulnera la seva conciència, qual libertat queda amparada plenament per la llei del Estat, superior á la llei del jurat.

Y vels'hi aquí un punt que 'm sembla bon xich mes grave que un robo de patatas, monjetas y panís per valor de una pesseta y 30 céntims.

Días enrera va sortir del port de Barcelona 'l trasatlàntic *Montevideo* ab un contingent de 1,227 soldats destinats á Cuba.

Ab tot y l'autonomia
los soldats—son embarcats.
Ab tot y l'autonomia
continua la sangría.

En cambi, mentres els pobres que no tenen 300 duros van al matader, 'ls richs se quedan á casa seva tan campants.

Y 'ls que ademés de richs son fills, nebotes ó gendres dels ministres y demés llops grossos de la situació, traballan com uns desesperats per alcansar un'acta que 'ls obri las portas del Congrés.

De 200 excedeixen los aspirants á passarlas per l'únich mérit del seu parentiu ab ministres y personatges.

Y aquest Congrés de familia, aquest Congrés d'estar per casa, serà 'l que votarà las quintas, els impostos, els empréstits, las facultats extraordinaries y aqueixa pluja espessa de calamitats que cauen sobre la pobre Espanya.

¡Impossible sembla que puga haverhi un poble que aguantí tant escàndol!....

Practicant un registre en un barco yankee mercant arribat á l'Habana se li ha trobat á bordo un canonet d'artilleria.

Ja 'm sembla que sento la defensa del capitá de l'embarcació:

—No 'n fassin cabal; imito al meu govern. Aquest canó... es una prova d'amistat.

—¿Y ab quin propòsit el duya?
—Per tirar.... piropos als espanyols.

Els barcos de guerra que 'ls Estats-Units tenen actualment en las ayguas de Cuba arriban á quinze.

—Y Espanya ¿quànts n'hi té?

—Ara n'hi envia un, l'únich que de moment ha trobat disponible.

—Y 'ls demés?

—Els demés? Pues miri:

L'un l'han de du á cal llauné,
l'altre li falta un canó,
l'altre no camina bé
y l'altre no té carbó.

Uns quants senadors nort-americans han proposat al seu govern qu' *exigeixi*—aixís, tal com sona—qu'exigeixi á Espanya la terminació de la guerra de Cuba... pel dia 4 de Mars.

¿Veritat que te gracia? ¡Precisament el dia 4!

Posat á dir tonterías

podian ferho mes bé.

¿Per qué no davant per fetxa

lo trenta hu de Febré?

CARTAS DE FORA.—Torelló —Molt s'ha parlat aquí de una aventura amorosa referent á un home que gasta barret de copa y gech y espadenyas per tot dia, y qu' es mosso encare que no de café. Diuhen que la séva dona no 'l va voler á casa á dormir per haverlo atrapat fent l'amor á un'altra. Y lo mes extrany es que sent tant afortunat en amor que tan desgraciat en lo joch: la proba es que trobantse un dia en un café, abont s'havia ficat y no per perseguir, sino per pelar, als que jugaven, puig sens dupte calculava que guanyantlos els diners de qualsevol manera 'ls escarmientaria, 'ls jugadors li tiraren las cartas per la cara, y un'altra dia hagué de saltar per detrás de un café per una finestra falsa, puig potser l'haurian pelat, tal es lo disgust que va produhir ab la seva manera especial de manejar els sams. Cregni, Sr. Director, que de certs tipos n'hi ha un tip.

AL CAP DE COLLA

Parli clar, senyor Sagasta,
y diguins lo que fa al cas,

que aquesta broma de Cuba ja 'ns comensa à marejar.
¿Qué's pensa que som de pedra per soportar sense empaig l'estofat contradictori que temps há 'ns està donant? Un hom pendrà dutxas fredas, com pendrà en cas apurat xorros de vapor qu'escaldin; pero fernos remullar ara ab raigs d'aygua bullenta, ara ab banyos casi gelats això no hi ha qui ho aguantí ino hi ha qui ho aguantí! Ho sab?

El dilluns ens comunican que les coses d'Ultramar estan ja tan leri-leri, que no fóra gens extrany que arribés lo mateix vespre un parte que dignés: ¡Pau!

El dimarts... mutació ràpida: incidents inesperats obligan à enviar à Cuba un barco dels més formals de la marina de guerra.

El dimecres, torn impar: ni hi ha perill de disgustos, ni l'govern ha pensat mai en fé anar cap barco à Amèrica. Al contrari, l'general diu que allò està rematantse à passos agegantats.

Dijous, torn par: s'ennuvola; el govern americà ens ha plantat per la cara una nota fulminant que tal volta desbarati l'equilibri universal.

Y vé'l divendres y 'ls núvols se fonen en un instant, y'l terrorífic cel negre se converteix en cel blau. Y vé'l dissapeu y ens diuen que potseré avants de mitj quart ja haurém declarat la guerra als Mac-Kinleys y als Shermans: Y torna à vení'l diumenje ab los horisons rosats.... y vinga fer de pilot, rebotent d'aquí d'allà, avuy bullint d'alegría, demà frets com un gelat.

¿Li sembla, senyor Sagasta, si es lògich y natural rifarse així à tot un poble, que paga—y per cert ben car—perquè l'governin en serio y no per veures tractat de la manera ridícula com avuy vostés ho fan?

Parli clar d'una vegada, com cent mil dimonis! ¡au! Aboqui tot lo que hi hagi, y fóra aquests jochs de mans que acabaran per portarnos à Sant Boy à tots plegats!

¿Qué hi há? ¿Cóm estém? ¿Qué passa? ¿Qué diu en Woodford? ¿Qué fá? ¿Qué hi posa en les seves notas? ¿Quants milions ha demanat? ¿Haurém de rómpreus los nassos ab els nort americanos? ¿Vindrán à móurens bronquina? ¿Els anirán à buscar? ¿En Mac-Kinley es un trápala? ¿L'autonomia es un nyap? ¿Hem fracassat en l'empresa? ¿No hem fracassat?... Parli clar!

Y, creguim, fassim ben prompte y no 'ns cremi més las sanchs, perquè si no s'espavila y triga massa, demà quan potser vingui à buscarnos, aturdit y acorralat, demanantnos quart y ajuda per evità un daltabaix, es molt possible que 'l poble li contesti:—¡Arri à nanná!

C. GUMÀ.

LA TERRA DE LA FINURA

LS mals-pensats y 'ls calumniadors diran lo que voldrán; pero 'ls Estats-Units son uns trunfos y uns models acabats de bona criansa y perfecta delicadesa.

¿Qué han fet, fins ara, que s' apartés de lo que ordenan el companyerisme y la sincera amistat que professan à Espanya?

Lo poeta ja ho diu:

«Todo es seguir el color del cristal con que se mira.

Si comensem à examinar los actes dels Estats-Units à través del cristall de la prevenció, l'capítul de càrrecs que contraells podrém formular serà bastant considerable.

Desseguida trobarem:

Que del Nort-Amèrica han sortit una infinitat d'expedicions filibusteras.

Que als Estats-Units s'han obert suscripcions pera fomentar la guerra de Cuba.

Que allí hi ha juntas obertament hostils à Espanya.

Que en les reunions públiques se diu de nosaltres lo pitjoret del diccionari.

Que 'ls Estats-Units son l' armer, lo tresorer, lo conseller, lo tot de la insurrecció,

Pero si 'ns mirén els fets ab serena imparcialitat, la bona fe dels yankees brillarà com lo sol els dies que no està núvol, y no tindrà més remed que reconeixre que de nacions tan finas, tan educadas com los Estats-Units no 'n corran gayeres.

Que d'allí han sortit numerosas expedicions filibusteras, ¿Y què?... Per ventura las autoritats americanas han deixat alguna vegada de registrar els barcos que han sarpat dels seus ports?

Es veritat que en les embarcaciones senyalades per tothom com filibusteras may hi han sapigut trobar res pecaminós; però això no vol dir que les autoritats del Nort no registrin bé. Es que 'ls insurectes son tan vius en materia d'amagar contrabando de guerra!...

Que si es cert que als Estats Units s'hi han obert suscripcions pera sostener l'insurrecció, ¿Qui ho dupta?... Pero en aquestes suscripcions ¿quinas firmas s'hi troben? Els peixis menuts, els descansits com si dignesssem. Véjinse las llistas de les cantitats recaudades, y diguis si entre 'ls noms apuntats hi ha 'l del president, ni 'ls dels ministres, ni 'l de cap persona que tingui una mica de cara y ulls.

Hi ha que desenganyar-se y tirar à recó las ulleras fumadas ab que fuis ara 'ns miravan als Estats-Units, en virtut de lo qual tot ho veyam negre.

La república Nort-Amèrica 'ns estima, ens idolatra; sino que es allò; això com cadascú té 'l seu modo de matar moscas, tothom té 'l seu modo especial de demostrar l'afecte.

Un'altra nació, Fransa per exemple, procuraria presentar-se correcta y probar que 'ns estima, expulsant à en Quesada y al Estrada Palma, enviant à passeig als barcos que fan lo contrabando de guerra y prohibint terminantment tota manifestació pública d'hostilitat à Espanya...

Els Estats-Units no son això. ¡Qué volen ferhi! Questió de temperament ó de carnadura.

Ecls han dit:—Nosaltres som amics d'Espanya; nosaltres volém mantenir ab ella relacions carinyosas, cordialíssimas, y perquè ningú puga duptarho, allà van aquestes probas:

¿Espanya va curta de quartos? Los Estats-Units li presenta un remat de reclamacions que importan un reguitzell de milions de duros; reclamacions caprichosas, mal fundadas, arbitrarias...

¿A la Habana hi ha una mica de barullo? Lo cònsul nort-americà telegrafia al seu govern, participantli que la capital de Cuba crema per tots quatre costats y que de la vida de les persones, sobre tot si son yankees, no se'n pot donar un medio.

¿Lo sistema autonòmic, sincera y ampliament aplicat pel govern espanyol, comença à donar los resultats satisfactoris que d'ell s'esperan? En Mac-Kinley agafa un barco y l'envia à Cuba perquè la seva presència alenti als insurectes que ja vacilaven y estaven à punt de presentarse.

Tot això, no ho duptin, son mostres de carinyo, probas d'afecte, rasgos característics de la insuperable finura americana.

Si l'govern espanyol sab posar-se à l'altura de les circumstancies y logra sustreure à l'influencia de quatre desconfaits que tot ho enredan, està en el deber de corresponder finura ab finura y pagar las galanterías yankees ab la mateixa moneda.

Lo senyor Mac-Kinley ens ha dit:

—Participe al govern espanyol que teniu l'acorassat Maine al Morro de l'Habana.

Espanya està en el cas de contestar.

—Participe als Estats-Units que aviat tindrà la meva esquadra als morros vostres.

FANTASTICH.

RA son los ex-pobles dels alrederos de Barcelona 'ls qu' estan mes divertits ab això de las missions. Los predicaires mes xistosos hi han sigut destacats y 'm diuen que s'hilluixen molt ab els seus ditzaratzos, género Barretina y Mestre Titas.

Molt cuidado 'ls devots del remat místich; molt cuidado à revertirse de riure.... que de las riallas venen las plorallás; dels revertaments las morts; de las morts els enterros y funeralys, y dels funeralys y enterros els comptes de la parroquia.

Idea de un estudiant barceloní.

—Vaja, que si passa endavant lo projecte de proclamar à Sant Tomás de Aquino patró de la Universitat de Barcelona, serà precis que l'Sr. Durán y Bas se descasí, s'fassa fer la corona à la clepsa y vesteixi sotaña y barret de teula. Ab això y ab que prengui deseguida majordoma, quedará convertit en un verdader senyor rector, cantant las absoltas à la ciencia universitaria.

En Romero ha anat à Valencia à fer la propaganda. D'entre 'ls individuos que van acudir à rebre'l à l'estació, va sortir una veu cridant:—«¡Viva el Pollo antequerano!»

Y ell, rihent, à tall de xulo, va exclamar:—Tant-debó que pollo 'm fesseu!....

A lo qual respondigué un tío de l'horta:—Ché quina paella ne faríam!....

Los seus admiradors valenciàns van esmerar-se en obsequiarlo: de xéflis, àpats y piscolabis no 'n vulgan mes. Y no obstant no van calmarli la cassussa.

La prova que al perorar en lo Teatro Principal, davant de un públic disposit a no deixarli passar certs atreviments, va posar fi, cuya-corrents, al discurs que portava estudiad, sense dir la meytat de lo que 's proposava.

Ab això calculin si tindrà gana, que fins vd menjarse la meytat del seu discurs.

* * *
Resultat de la excursió romerista.

Que la cosa mal li ha anat
y que ha perdut la paciencia
al veure que s'ha quedat
à la lluna de València.

A pesar de tot, en Romero Robledo, cada dia se 'm fa mes simpàtic, en especial quan diu certas coses, que revelan lo disgust de qu' està possehit.

Com à parpal per obrir la barrinada, no va mal.

Que l'obri, y després en Weyler que hi posi la pòlvora.

Nosaltres calarem la metxa.... y ¡barabum! en ayre tot!

Del discurs que en Romero ha pronunciat à Valencia: «El Diós de Silvela y de Pidal no es mi Diós.»

¿Qué s'hi jugan que l'ex-polò
resolt à fer ranxo apart,
s'ha conjuminat un Deu
pel seu us particular?

* * *
«Recuerdo con gusto y con orgullo que he pertenecido à unas Cortes republicanas.»

Aquí hi faltà una veuharra
que li cridés:—¡Quina barra!

* * *
«Ay de vosotros, ay de la patria si no me movieran razones poderosas.»

¿Rahons poderosas? ¡Cá!
¡Com si no se l'conegués!
A vosté no 'l mou res mes
que l'afany de figurá.

Sobre la unió conservadora, deya un fabricant de conservas alimenticias:

—Desenganyar-se: las latas de conservas un cop obertas s'han de consumir. No ho olvidin els dos laters Pidal y Silvela. Pretendre barrejar lo contingut de dos ó més lata distinta equival à produhir una fermentació, y en aquest cas las millors sustancias alimenticias se converteixen en una solemne porqueria.

Vajin apuntant.

En un convent de monjas del Ferrol hi ha hagut tirors. A la quènta una noya havia ingressat en la comunitat sense permís de la família, y al presentarse allí un germà de la novicia va serli negada.

—Es que 'ls pares la volen à casa—deya ell.

—Ens es igual—responien las monjetas:—Aquí no hi ha ni mes pares ni mes mares que nosaltres.

Apurada la paciencia, l'jove 's treu un arma y ¡pum pam!

Dirán que 'l medi es tremendo,
¡vaya si ho es!
pero tal com van las cosas,
no 'n hi ha cap mes.

SOLUCIONES

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—Mo-na-da

2.ª ANAGRAMA.—Timar—Marti—Mitra

3.ª TRENA-CLOSAS.—Un barret de riallas.

4.ª ESTRELLA NUMÉRICA.—Carlets.

5.ª GEROGLIFICH.—Val més una de grossa que no pas dos de petitas.

Han endavinat totes las solucions los ciutadans Pepet Pan.

ENDEVINALLAS

XARADA

—Lluís, ¿qué hi fas ab el prima

—Hi jugo, Quarta-segona.

—Si no 'l deixas desseguida

te li donaré una forta

paliissa ab la prima-dos.

—¡Caràm, no 't sulfuris, noya!

Vull darli un xich de dos-quarta.

—Oh, tú sempre estàs de broma!

Te pots fè una quarta-prima....

—Això ray, s'arregla prompte

ab aquellas pastilletas

que vaig comprá al Noy de Tona.

—Ets molt tot i vet'ho aquí!

—Tú, en cambi, ets molt salerosa.

AGUSTÍ MUNDÉT.

TRENCA-CLOSCAS

TOMÁS E. LLANERDET
REUS

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas lo titol de un drama castellà.

M. VANTOLRÀ.

G. ROGLIFICH

X

I

G O O N

Y

I

VI V IT

J. BRUGUER.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans J. Camprubí, Mau-Rhic, Gonnella poètich, Un Tàgal, L. Castellferris, Pa, Vi y Sucre, O. Pino de Fremià, M. Ll. V., Noy de Pous, Un Artiller, J. Coll, y A. dels Xaraus: Lo que ens erem en aquesta setmana no fa ver cosa.

Ciutadans F. Consom Veyam, Un Caquiles, J. Castellet Pont, Felions Petit, D. Ferrer, Sisket D. Pais, Just Geremias, Un Carrabiner, Patatim-patam, Microbi, Santolaria, J. M. Mirabó, Portera de la Casa, y Un Reganyós: Inserarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadans Industrial de Sitges, S. T. (Sant Andreu) y B. P. y Ll. (Sans): Mirarem de parlarlo la setmana pròxima.—J. Puig Cassanyas: Va bé.—Jeph de J spus: Mil gràcies pels envois: si no s'axò una cosa o altra anirà al número extraordinari.—Ramonet R.: Si buda la composició: veurém si hi cabrà.—Aguileta: Va bé.—J. F. Gavires: Idem.—S. Alsina y Clo: La confecció del número està molt adeguardada, motiu pel qual haurém de fer lo que poguem i no lo que voldriam.—J. Gorina R.: Un conjunt tal de noms y tots barrejats fa que siga insoluble 'l trenca-closcas.—Retoli: L' assumptiu es d'un caràcter massa personal y local perquè puga interessar al lector.—F. Carreras P.: Rebut lo duplicat. Las dimensions del número a què 's refereix no permeten que hi figurin tots els que ho desitjan.—L' Avi Riera: Va bé.—J. Junc: Es fluixa.—E. Janer: Mirarem de aprofitarla.—M. Vantolrà: S' ha desciudit d' enviar la solució.—M. Badia: Va bé.—Surisenti: Idem.—P. P. T.: Ha fet tart. Respecte al consabut assumptiu, a pesar nostre no hem pogut excusarnos de dirne alguna cosa.—A. Priu: Es fluix.—Anton Carasco: L' article resulta un xic massa alimbarat.—P. V. y Casas: Rebut lo duplicat de la composició. Sab que al tornarla a llogar trobem que 'l seu istil y la seva manera de versificar se sembla molt al de un poeta que acostuma a vendre versos als que no saben ferne?—E. Sunyé: Queda acceptada una bona part de la remesa.—B. Costa Ingles: No fa per casa.—Felix Cana: Lo acrostich ni pel fons, ni per la forma 'ns convé.—R. Fabregas: La composició es molt desigual y plena de vulgarismes.—J. Staramsa: Va bé.—Anton del Singlot: La composició que 'ns envia, sobre ser algo confosa, esta escrita ab escassà spontaneitat.—P. Revert: L' article es fluix... ni s' aixeca, ni vibra, ni diu res de nou.—N. N. N.: ¿Qué vol que 'l agafin?

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj. 20

A. López Robert, impresor.—Asalto. 63.—Barcelona

LOS TORMENTS DE MONTJUICH

PROPOSITS

H AVIAM concebut la idea de anar relatant minuciosament y un per un los tormentos infligits a algúns dels processats, conforme varem ferho la setmana passada, extractant la carta de 'n Sebastià Sunyé. Manifestacions anàlogues han fet los ciutadans Oller y Callís, Toulouse y Gana, suscritint expressives cartas, plenes de detalls horripilants referents als martiris que personalment sufren.

Sas declaracions apareixen plenament confirmadas per las que van fent, contribuïnt a la valenta campanya de *El Progreso de Madrid*, algúns dels demés companys dels martiris. De manera que la documentació reunida es ja avuy tan copiosa, qu'hem de renunciar, a lo menos per ara, als nostres propòsits de seguir extractantla. No ho consenten las dimensions de *La Campana*.

De totes maneres resulta que lo que fins ara 's calificava de *Llegenda* ha deixat de serho, passant a convertirse en *Historia*. Historia real, quals fets irrebatibles apareixen justificats en uns sens fi de documents, y confirmats ademés per las indelebles senyals qu' en los cossos dels que sufren torment han quedat com la més terrible de las acusacions.

La opinió pública ja no vacila, ja no dubta, ja admés com a certa és irrebatible la realitat dels fets. Y l' opinió —n' estém segurs— s'imposarà demanant, y exigint si es precís, un acte energich de reparadora justicia, que iluri a la noble Espanya de la mala nota que sobre d' ella han llansat una càfila de butxins.

Meetings y protestas

S' han celebrat al efecte animades reunions públicas en divers poblacions entre elles *La Corunya* y *Zaragoza*. En tots aquests actes ha palpitar igual aspiració: un afany de justicia, agé per complir a las passions de partit y a las conveniencias de tal o qual grupu, que ja no seria tal justicia si sigués parcial y no reconegués en absolut los móvils mes purs y desinteressats.

Tothom patrocina avuy las mateixas solucions. Primera: la escrupulosa revisió de la causa anarquista, entenent que no pot causar estat un procés qualis medio de acusació y de denuncia s' han arrancat valentemente de la tortura.—Segona: Lo casticí exemplar dels que resultin culpables dels martiris aplicats als processats, y no sols dels que 's cometieren materialment, sino també dels que pogueren haverlos induït a cometre'ls.

En lo mateix sentit s' inspira la important reunió preparatoria efectuada l' dimarts al vespre en lo local de la societat recreativa *El Siglo XX*, baix la iniciativa generosa de tres entitats tan simpàtiques com la *Juventut Republicana*, la *Juventut federal propagandista* y l' *Associació escolar liberal*. La convocatoria 's veié honrada per un sens fi de representacions, reynant en la reunió la unanimitat mes perfecta. Fruyt d' ella, sigué l' nombramiento de una comissió executiva composta de persones altament significadas en tots los grups liberals y democràticshs y en los centres de traballadors, la qual rebé l' encàrrec de portar a terme una gran manifestació, y de fer arribar al govern, per conducto del arcalde de Barcelona, las aspiracions justicieras del nostre poble.

No duptem un moment que la ciutat en massa secundarà l' acció de la Comissió executiva. Si Barcelona sigüe per desgracia, teatre de aquells fets tan abominables, just es que Barcelona siga també la ciutat d' Espanya que fassa sentir ab major energia las protestas indignadas contra 'ls que ab l' excusa de

perseguir al anarquisme de tothom detestat, no repararen en plantejar los procediments inquisitorials, sumintnos en una verdadera anarquia jurídica, exenta totalment de garantias pera la seguretat dels ciutadans.

•Ni anarquistas ni inquisidores.»—Aquest ha de ser lo lema de l' ènergica protesta de Barcelona.

Que 's revisi la causa; que 's reparin en lo que siga possible 'ls errors cometuts; y sobre tot que 's castigui durament als que ab abús de l' autoritat y de las funcions qu' exercejan, y sobreposantse als medis lícits que las lleys de procediments estableixen, cometeteren una serie de atents ignominiosos ab escarni de la humanitat y de la civilisació, y en desdòri de la nació espanyola.

Necessitat de la protesta de Barcelona

Casi es excusat demostrar la imperiosa necessitat de que 'l poble barceloní fa-sa sentir la seva veu.

Lo govern, fins ara, no demostra aquella activitat, aquell zel, que té dret a esperar un poble amant idòlatra de la justicia y de sa propia dignitat. Los procediments judicials entaulats a Madrid, de unas tres setmanas ensa, no adelantan, visiblement a lo menos, fins al punt de poder calmar la legitima impaciencia de l' opinió. Consideris qu' Espanya está en descubert davant del mon civilisat, y 's comprendrà aqueixa espècie de frisana que s' n' tñim tots los amants del bon/nom de la nació.

Ja no volém creure, al punt a que han arribat las cosas, que las actuacions començadas, se reduïxin a una mera fórmula encaminada a fer veure que 's fa alguna cosa, per no fer al capde-vall res enterament. Tenim de la magistratura una idea prou ventajosa, per crerrela capás de prestar-se a desempenyar una comedia. Ademés lo govern s' ensorraria, si deixava de donar a la conciencia nacional una justa y prompta satisfacció. Y seria inútil y fins perillós que busqués aplassaments y allargos. Calculi 'l govern que ja forsol esta engeixa, que 'l ferro hi es, y que com mes temps hi estigüa, mes rubent se tornarà. No de cap manera comporta un assumptiu tan serio las maulas ab que 'n Sagasta acostuma a conjurar los petits conflictes de ordre polítich. Aquí no s' tracta de políffica, sino de justicia y de humanitat, y fins de dignitat nacional. Tot aplasament lluny de refredar a l' opinió, contribuirà a exasperar-la. Qui, per qualsevol motiu, tractés de desviar la sana corrent de reparació qu' està en la conciencia nacional, se declararia cómplice y encubridor dels butxins de Montjuich, y 's d' ell....

De totes maneres, hora seria ja de que 'ls acusats en termes tan precisos siguessen quan menos rellevats dels càrrecs que encare avuy desempenyan. Recordis que en la sustanciació de un procés, lo mes petit indicí basta sempre per imposar a qualsevol ciutadà las moles ias de la presó preventiva: tinguis en compte que per guanyar unes eleccions se processan y suspenden alcaldes y ajuntaments enters... ¿Cóm s' explica, donchs, que 'ls autors de las abominacions de Montjuich, quals noms y apellids correu fa un mes per las columnas de la premsa, sigan respectats en l' exercici dels seus càrrecs? ¿Qué licostaria a 'n Sagasta anticipar aquesta petita satisfacció a l' opinió pública? ¿Quin mal n' hauria de resultar de que 'l govern demongüés desde luego aquesta prova de sinceritat en los seus propòsits?

La mateixa acció judicial pera ser eficàs necessita trobar lo seu camí ben expedít, y avuy encare hi ha qui podent ilustrar al jutje instructor dupta, vacila, y té por als que ab tot y pensar sobre d' ells tan tremendas acusacions, continuan desempenyant los mateixos càrrecs, al amparo dels quals cometen las monstruositats de Montjuich.

La quixalla à n' en Sagasta:—Avi vell, vegi de acabar aviat lo de Cuba ó sino encare 'ns tocará anarhi a nosaltres.

Lo viatje de Marte.—Com que a Europa m' hi estich morint de fàstich, me'n vaig a Cuba, que allí al menos hi ha broma llarga.